

Verslag van gesprek van gemeente Utrecht met Cliëntenraad Lister

22 november 2017

Aanwezig:

Gemeente Utrecht: Marga Vink, Sandrine Veening, Jantiena Assies

Cliëntenraad Lister: Els Adriaansen, Eric Jolliffe, Andre Duiniveld, Boudewijn Pouw, Siep Wessels, Bas van den Dikkenberg, Nico Vlak, Laura Tilly, Griekie Gansekoete (ondersteuner), Peter Beemer (ondersteuner)

Lister: Marlies van Loon, Joke Ruiter

Ambulantisering en de ontwikkelingen rondom Thuis in de Wijk

Vraag/opmerkingen Cliëntenraad

- Wat wordt er eigenlijk bedoeld met de verschuiving naar wijkteams. Betekent dit dat gemeenten af willen van ambulant wonen? Mensen ervaren het scheiden van wonen en zorg als het stoppen met zorg. Dit is ook het gevolg van de verschillende termen die (voor hetzelfde) gebruikt worden. Eenduidige communicatie is belangrijk.
Momenteel zijn er twee dingen tegelijk bezig: enerzijds de opname verminderen, anderzijds zorg meer ambulant inrichten en bij de cliënt thuis de zorg bieden. Het gaat altijd om maatwerk, want per individuele cliënt is het verschillend wat nodig is en wat kan.
- De afbouw van BW heeft als risico dat het gebruik van zorg door cliënten vrijblijvender wordt. Cliënten die in moeilijke tijden zorg afhouden, hebben daar meer gelegenheid toe als zij ambulant begeleid worden dan als zij BW begeleid worden. In het laatste geval kan de begeleiding in het uiterste geval de woning van de cliënt binnengaan. Het kunnen stellen van een zorgvraag door de cliënt zou eigenlijk een voorwaarde moeten zijn om ambulante begeleiding te krijgen.
- Leidt GGZ in de wijk niet tot een vermindering van de specialistische zorg?
- Utrecht heeft een krappe woningmarkt. Doorstroom naar ambulante begeleiding vereist een woning in Utrecht.
- Op- en afschalen van zorg blijft lastig. Als een cliënt is doorgestroomd naar ambulante begeleiding door een Buurteam dan vindt het Buurteam het lastig om zicht te houden op de zorgbehoefte van een cliënt en blijft opschalen soms (te lang) uit.

Reactie gemeente

Binnenkort leggen 16 gemeenten in de provincie Utrecht aan de gemeenteraden het plan Regionale koers U16 Opvang en beschermd wonen voor (ic de cliëntenraad beschikt over dit document).

Een belangrijk aspect van dit plan is dat elke cliënt straks de zorg in zijn eigen (huur)woning krijgt.. Het wel of niet hebben van zo'n eigen woning zegt echter niks over de zorg die mensen krijgen. Mensen moeten de zorg krijgen die zij nodig hebben. Om goed aan te kunnen sluiten bij de zorgvraag die mensen op enig moment nodig hebben, worden er per keer kortere indicaties dan vroeger afgegeven. Marlies van Loon voegt toe dat in bepaalde fases van het herstel van een cliënt de cliënt bij Lister kan onderhuren. Dan zijn zorg en huur aan elkaar gekoppeld. Als het even kan wordt de woning omgeklapt als de cliënt doorstroomt naar ambulante begeleiding. De cliënt gaat dezelfde woning dan zelf huren.

De krappe woningmarkt is een groot aandachtspunt voor de gemeente Utrecht. Er is een actieplan sociale woningbouw opgesteld, waarin ook de GGZ als doelgroep is meegenomen. De uitvoering van het plan is wel een langdurig proces.

Ook met het wijkgericht werken zal de specialistische zorg beschikbaar zijn. De gemeente onderzoekt nog hoe dit het beste te organiseren.

Advies Cliëntenraad

Overstap naar ambulante begeleiding en/of sociale voorzieningen in de wijk (ipv als aanbod van een zorgaanbieder) is voor cliënten vaak stressvol. Daarom is het belangrijk om het tempo van de cliënt aan te houden. De behoefte aan 'zorg op maat' is bij mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid vaak veel groter dan bij mensen met een fysieke aandoening.

Bouw BW alleen af waar dat mogelijk is. Soms is stabiliteit een realistischer doel dan herstel. Wees realistisch in wat haalbaar is in normalisering. Er is een risico op overschatting van de zelfredzaamheid van een cliënt, vooral als het op meerdere leefgebieden goed gaat.

Bouw niet iets af als het alternatief nog niet voor handen is.

Activering, werk, zinvolle dagbesteding

Vraag/opmerkingen Cliëntenraad

- Dagbesteding wordt vooral door Lister heel belangrijk gevonden. Het is goed om mensen de gelegenheid te geven zinvol bezig te zijn, maar de doelstelling zoals geformuleerd in het meerjarenplan van Lister voelt heel dwingend.
- Het doel dat Lister met dagbesteding heeft (5 dagdelen) leidt soms tot problemen met de uitkering van een cliënt. Voor mensen jonger dan 27 jaar geldt zelfs extra belemmerende regelgeving, bijvoorbeeld de plicht om een aangeboden baan te aanvaarden.
- Ook hier ontbreekt eenduidige communicatie wat tot veel onduidelijkheid leidt.
- Besteding op een dag is zinvol, maar er moet ook begrip zijn als dat een keer niet gaat; soms is een dag doorkomen al een zinvolle dagbesteding. Ook hier moeten dus weer doelen op maat worden gesteld.

Reactie gemeente

De gemeente Utrecht blijft dagbesteding belangrijk vinden, maar dat moet wel op maat zijn.

Marlies van Loon vult aan dat de doelstelling uit het meerjarenplan van Lister ook een oproep aan de samenleving is om een inclusieve samenleving te zijn.

Dat betekent ook dat van alle burgers iets verwacht wordt en dat er genoeg gelegenheid moet zijn voor kwetsbare mensen om een bijdrage op maat te leveren.

Er wordt door de gemeente met uitkerende instanties gesproken over wanneer vrijstellingen worden gegeven om het mogelijk te maken dagbesteding te hebben ten behoeve van herstel.

Inzetten van Ervaringsdeskundigheid

Vraag/opmerkingen Cliëntenraad

- Waarom zou iemand die een lastige periode heeft meegemaakt geschikt zijn om mensen die het moeilijk hebben te begeleiden?
- Er mag geen taboe komen op niet-functionerende ervaringsdeskundigen. Bovendien geldt voor een ervaringsdeskundige net als voor een andere persoonlijk begeleider dat er een klik moet zijn met de cliënt.
- Beschouw het inzetten van ervaringsdeskundigen niet als een wondermiddel in de zorg.

Reactie Marlies van Loon

Er is een verschil tussen ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid. Om ervaringsdeskundig te zijn moet je een opleiding volgen waarin je leert hoe je jouw ervaringen zinvol en professioneel in kunt zetten in het herstelproces van een ander.

Het is niet verplicht om als cliënt een ervaringsdeskundige in te zetten in de begeleiding.

Cliëntvertegenwoordiging

De gemeente vraagt zich af of de cliëntenraad van Lister zich voldoende vertegenwoordigd voelt in de Achterkant.

De Cliëntenraad geeft aan dat een vertegenwoordiging van de raad aan de Achterkant deelneemt. Er wordt veel besproken bij de Achterkant en men merkt ook dat er wat gedaan wordt met de inbreng. De Achterkant wordt ook voldoende ondersteund.

Afsluiting

Iedereen concludeert dat het een zinvolle bijeenkomst was, die zeker voor herhaling vatbaar is.